

Euroopan unionin perusoikeusviraston lehdistötiedote
Wien, 27. marraskuuta 2012

Perusoikeusviraston kahden uuden raportin mukaan viharikokset ovat todellisuutta Euroopan unionissa

Viharikokset ovat arkipäivää kaikkialla Euroopan unionissa. Tämän vahvistavat Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) kaksi uutta raporttia. Väkivalta ja rikokset, joiden vaikuttimina ovat rasismi, muukalaisviha, uskonnollinen suvaitsemattomuus tai henkilön vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai sukupuoli-identiteetti, ovat kaikki esimerkkejä viharikoksista. Varsinaisten kohteidensa vahingoittamisen lisäksi ne horjuttavat EU:n sitoumuksia demokratiaan sekä tasa-arvon ja syrjimättömyyden kaltaisia perusoikeuksia.

Viharikosten torjumiseksi EU:n ja sen jäsenvaltioiden on tehtävä näistä rikoksista näkyvämpiä ja saatettava rikoksenteijät vastuuseen teoistaan. Tiettyihin ryhmiin kohdistuvien ja laajalle levinneiden ennakkoluulojen poistamiseksi ja koettujen kärsimysten hyvittämisiksi tarvitaan vahvempaa poliittista tahtoa päätöksentekijöiden keskuudessa. Siksi uhreja ja todistajia on rohkaistava ilmoittamaan viharikoksista. Lisäksi sekä Euroopan unionin tasolla että jäsenvaltioissa on säädettävä sellaisia lakeja, joiden nojalla jäsenvaltioilla on velvollisuus kerätä ja julkaista viharikoksiin liittyvää tietoa. Tällä tavalla viharikosten uhrin tunnustettaisiin uhreiksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti. Jotta rikoksenteijät saataisiin aiempaa paremmin vastuuseen teoistaan, lainsäätäjien olisi myös harkittava kovempia rangaistuksia rikosten vakavuuden korostamiseksi, ja tuomioita langettavien tuomioistuinten olisi käsiteltävä ennakkoluulojen motivoimia rikoksia julkisesti tehdäkseen selväksi, että niistä annetaan entistä ankarampia tuomioita.

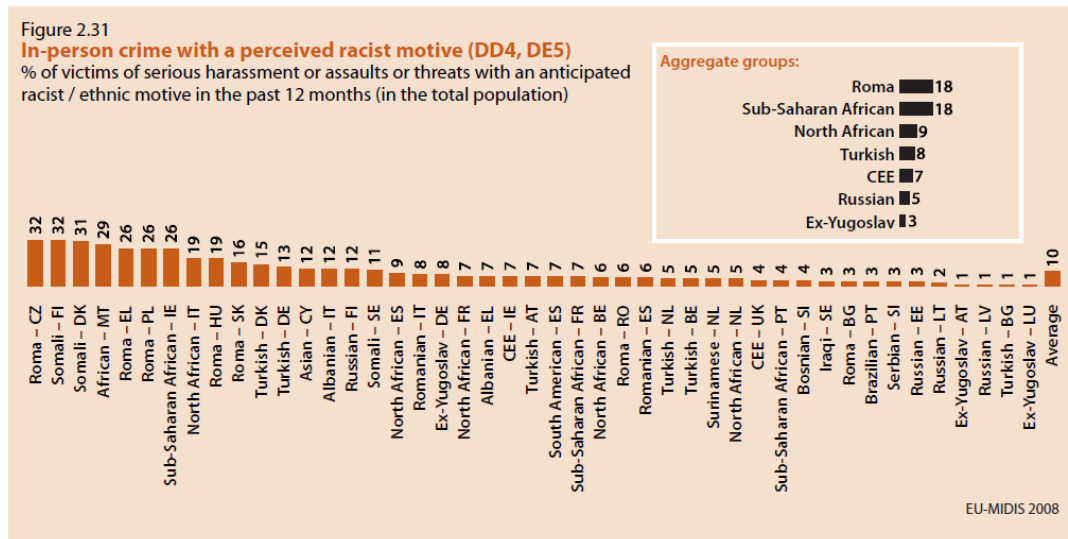
"Viharikokset ovat omiaan luomaan me ja muut -ajattelua, joka aiheuttaa suurta psykologista vahinkoa", toteaa perusoikeusviraston johtaja Morten Kjaerum. "Ne horjuttavat tasa-arvon ja syrjimättömyyden kaltaisia demokratian perusperiaatteita. Uhrin lisäksi viharikoksista kärsivät myös muut samaan ryhmään kuuluvat ihmiset – joista monet pelkäävät joutuvansa seuraavaksi kohteeksi – sekä koko yhteiskunta. Tämän torjumiseksi EU:n ja sen jäsenvaltioiden on varmistettava, että tällaisista rikoksista tehdään näkyviä ja että rikoksenteijät saatetaan vastuuseen aiheuttamistaan vahingoista."

Perusoikeusviraston uudessa raportissa ***Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights*** (Viharikokset näkyviksi Euroopan unionissa: uhrien oikeuksien tunnustaminen) viharikoksia tarkastellaan perusoikeuksien loukkaamisen näkökulmasta. Lisäksi raportissa esitetään vertaileva analyysi viharikoksia koskevan tiedon keräämisen virallisista mekanismeista EU:n jäsenvaltioissa. Raportissa käsitellään myös viharikosten kirjaamiseen liittyviä haasteita ja pohditaan sitä, miten virallista tiedonkeruuta voitaisiin tehostaa, jotta jäsenvaltiot voivat täyttää viharikosten uhreja koskevat velvollisuutensa.

Toinen raportti, ***EU-MIDIS Data in Focus 6: Minorities as Victims of Crime*** (Euroopan unionin vähemmistöjä ja syrjintää koskevan tutkimuksen Data in Focus -raportti 6: Vähemmistöt rikosten uhreina) esitellään tietoja, jotka perustuvat vastaajien kokemuksiin viidentyyppisten rikosten uhriksi joutumisesta. Rikokset vaihtelivat varastamisesta vakavaan häirintään. Raportin yhdessä osiossa

tarkastellaan nimenomaan vähemmistöjä rasististen rikosten uhreina. EU-MIDIS-tutkimus on ensimmäinen EU:n laajuinen tutkimus, jossa tarkastellaan nimenomaisesti etnisten vähemmistöjen ja maahanmuuttajaryhmien näkemyksiä rasistisista tai etnisistä vaikuttimista johtuvista rikoksista. Raportti osoittaa, että joka neljäs (24 prosenttia) EU-MIDIS-tutkimuksen 23 500 vastaajasta kertoi joutuneensa rikoksen uhriksi ainakin kerran tutkimusta edeltäneen 12 kuukauden aikana. Tutkimuksessa keskimäärin 18 prosenttia kaikista romaneista ja 18 prosenttia kaikista Saharan eteläpuolisesta Afrikasta kotoisin olevista vastaajista ilmoitti kokeneensa vähintään yhden rasistisista vaikuttimista johtuneen rikoksen 12 viime kuukauden aikana.

Etnisen vähemmistön tai maahanmuuttajaryhmien jäsenten kokemat pahoinpitelyt, uhkailut tai vakavat häirintätapaukset, joilla katsotaan olevan rasistinen vaikutin (lähde: FRA – EU MIDIS - tutkimus)



Questions DD4-DE5: Do you think that [this incident/any of these incidents] IN THE LAST 12 MONTHS happened partly or completely because of your immigrant/ minority background?

Translation for Aggregate groups = Aggregaattiryhmät

Viharikosten uhrin ja todistajat ovat haluttomia ilmoittamaan niistä lainvalvontaviranomaisille, rikosoikeusjärjestelmälle, kansalaisjärjestöille tai uhrien tukiryhmille. Siksi uhrin eivät usein myöskään voi tai halua vaatia rikoksentehtyjä vastuuseen. Koska monet rikokset jäävät siis ilmoittamatta, niistä ei voida nostaa syytettä, jolloin nämä rikokset pysyvät yhteiskunnassa näkymättöminä.

Vähemmistöihin ja maahanmuuttajaryhmiin kohdistuneet, ilmoittamatta jääneet pahoinpitelyt, uhkailut tai vakavat häirintätapaukset EU:n 27 jäsenvaltiossa (lähde: FRA – EU MIDIS -tutkimus)

| | Keski- ja itäeurooppalaiset | Entisen Jugoslavian kansalaiset | Pohjoisafrikkalaiset | Saharan eteläpuolelta kotoisin olevat afrikkalaiset | Romaanit | Venäläiset | Turkkilaiset |
|-----------------------------------|-----------------------------|---------------------------------|----------------------|---|----------|------------|--------------|
| Pahoinpitelyt tai uhkailut | 69 % | 57 % | 62 % | 60 % | 69 % | 69 % | 74 % |

| | | | | | | | |
|-----------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| Vakavat häirintä-tapaukset | 89 % | 75 % | 79 % | 84 % | 84 % | 84 % | 90 % |
|-----------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|

Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights

EU-MIDIS Data in Focus 6 on Minorities as Victims of Crime

<http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources>

Yhteystiedot lisätietoja varten:

media@fra.europa.eu

Puhelin +43 1 580 30 642

Tiedoksi toimittajille:

- Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA:n) tehtävänä on antaa näyttöön perustuvaa asiantuntijaneuvontaa Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden päätöksentekijöille ja edistää täten tietoon perustuvaa ja kohdennettua keskustelua perusoikeuksista sekä niitä koskevien toimintalinjojen laatimista.
- Perusoikeusviraston tekemä työ viharikosten alalla täydentää Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR:n) työtä. Toimisto laatii vuotuisen selvityksen viharikostapauksista sekä käytännön oppaita, jotka on tarkoitettu avuksi osallistuville valtioille viharikosten vastaisten lakien säätämisessä ja viharikosten torjumisessa.